

Van felle lichtbol tot dromerig wolkje

Giny Vos bij *Kristalpalais*. Ze maakt in haar werk duidelijk wat op een specifieke plek gebeurt, om daar meteen ook een draai aan te geven.

FOTO MAARTEN BRANT

Onlangs verscheen *Singing in the dark*, een publicatie over het 25-jarig oeuvre van kunstenaar Giny Vos. Ze brengt met haar bewegende lichtinstallaties poëzie in de openbare ruimte.

JOOST ZONNEVELD

Onder de door Benjamen Crowwel Architecten ontworpen nieuwbouw van de RAI die over de straat hangt, lopen groepjes mensen van een modebeurs naar het station. Ook al houdt niet iedereen in, niemand kan het fonkelende en weeglijke lichtkunstwerk van Giny Vos ontgaan.

Kristalpalais is het meest recente werk dat Vos (1959) in Amsterdam maakte en bestaat uit strak gespannen draden die van het plafond boven de straat, tot een verdieping onder het maaiveld doorlopen. Aan de draden zitten ruim vierduizend leds waarmee Vos verschillende combinaties van abstracte en herkenbare objecten tevoorschijn tovert.

Vos speelt met de computergestuurde installatie van brandende en gedoofte lichtjes, die zich na ongeveer een uur herhaalt, een afwisselend spel van dromerige beweging en geometrische duidelijkheid. Een vierkant blijkt ineens een doos te zijn en als die langzaam openklapt, ontstaat een felle lichtbol die vervolgens verschrompelt tot een dromerig wolkje dat door de ruimte lijkt te zweven. Even later lijkt het groot vlak als een muur

naar voren te vallen. In 3D doemen ineens herkenbare objecten op als een stoel en een tikkende klok. Of een enorme vrouwenschoen met een hoge hak die rondraait en door de lampjes puur uit diamanten lijkt te bestaan.

Kristalpalais verwijst naar het Londense Crystal Palace, het eerste volledig uit glas opgetrokken gebouw ter wereld dat filosoof Peter Sloterdijk als het begrip van het hedendaagse, wereldwijde kapitalisme betiteld. De herkenbare objecten die in *Kristalpalais* verschijnen, verwijzen naar de producten die tijdens de beurzen in de RAI worden uitgesteld en tegelijkertijd maakt Vos de betrekkelijkheid van onze consumptiedrang duidelijk. Die tikkende klok en die rondraai-

'Bijna al onze communicatie verloopt via het heeal'

ende, fonkelende hoge hak zijn niet alleen illusies van licht, ze worden ook nog eens, net zo plotseling als ze verschijnen, weer uit elkaar getrokken of barsen open in een felle lichtexplosie.

Vos maakt in haar werk duidelijk wat op een specifieke plek gebeurt, om daar meteen ook een draai aan te geven. Dat ze op een intrigerende manier een verhaal over een plek kan vertellen, laat *Lokroep/The pointed char* zien. Vijf jaar geleden brak ze een zijde van een anoniem bedrijfspand aan de Theemsweg door middel van duizenden ledlampjes letterlijk open.

In het donker wisselen associatieve woordenreeksen elkaar in enorme lichtletters af. Zo zijn kreten als 'zout hè', 'klt + Otto', '10 gram nat' of 'Wild West' te lezen - woorden die verwijzen naar de locatie van het gebouw en het jargon van de gebruikers: straatreïners, groenbeheerders en de medewerkers van de gladheidsbestrijding. Intrigerend voor passerende treinreizigers.

De laatste jaren werkt Vos vooral met lichtbeelden. Daarbij zet ze de lijn voort van het werk *Körper in Körper* dat Vos voor SportPlaza Mercurator maakte. Dat door Ton Venhoven ontworpen gebouw oogt door de begroeiing op het dak en de grillige muren als een groot. Het inspireerde Vos tot het creëren van eigen-tijdse 'grotschilderingen' als onderdeel van onze hedendaagse mythologie. In het zweembad bewegen opdoemde en verdwijnende lichtprojecties van onder andere bruggen en afbeeldingen uit sciencfictionfilms over de muren en de vloer.

Een paar jaar geleden maakte Vos vlak bij *Kristalpalais* nog een lichtkunstwerk aan de Zuidas. Met *White noise* veranderde Vos de KPN-toren in een kunstwerk dat met lichtexplosies en vallende meteorieten in korte tijd het spektakel van het heeal samenbrengt. Vos: "De toren was nogal anoniem, gaf geen duidelijk signaal af, zoals bijvoorbeeld de Westertoren zijn carillon heeft. Bijna al onze communicatie verloopt via het heeal en ik vond het daarom passend om het belang van die telecommunicatietoren op deze manier zichtbaar te maken."

Giny Vos: *Singing in the dark*
Valiz, €29,50.